

ZADANIA Z FIZYKI DLA STUDENTÓW WYDZIAŁU IŚiE
KIERUNEK: Inżynieria Środowiska, sem. I, 2013/2014
Zestaw VII

1. Dwie cząstki o ładunkach 30 nC i -40 nC umieszczono w stałych położeniach na osi x , pierwszą na początku osi, a drugą w punkcie $x_1 = 72 \text{ cm}$. Trzecią cząstkę o ładunku $42 \mu\text{C}$ umieszczono w punkcie $x_2 = 28 \text{ cm}$ i pozwolono jej się poruszać. Ile wynosi masa tej cząstki, jeśli wartość początkowa jej przyspieszenia jest równa 100 km/s^2 ?
2. W odległości l od siebie znajdują się dwa ładunki punktowe Q i $4Q$. W którym miejscu odcinka łączącego te ładunki należy umieścić trzeci ładunek Q_x , aby nie działała na niego żadna siła?
3. Jednoimienne ładunki $q_1 = 1 \cdot 10^{-10} \text{ C}$, $q_2 = 2 \cdot 10^{-10} \text{ C}$ i $q_3 = 3 \cdot 10^{-10} \text{ C}$ umieszczono w wierzchołkach trójkąta równobocznego o boku $a = 10 \text{ cm}$. Oblicz natężenie pola elektrostatycznego w środku trójkąta.
4. Dwie małe metalowe kulki umieszczono w powietrzu w odległości $l = 1 \text{ m}$ od siebie na izolującej podstawie. Na kulkach rozmieszczono ładunek Q w ten sposób, że siła ich wzajemnego odpychania osiąga maksimum. Obliczyć wartość tej siły.
5. Dwie jednakowe kulki o masie $m = 1 \text{ g}$ wiszą na cienkich nitkach o długości $L = 25 \text{ cm}$ zaczepionych w tym samym punkcie. Po naładowaniu kulek jednakowymi ładunkami, kulki rozsunęły się i nitki utworzyły kąt $\alpha = 120^\circ$. Oblicz ładunek na każdej kulce.
6. Dwie jednakowe naładowane kulki, o gęstościach ρ_k każda, wiszą na nitkach tworzących ze sobą kąt 2α . Po zanurzeniu w cieczy dielektrycznej o gęstości ρ_c , kąt rozchylenia nitek zmienił się do wartości 2β . Obliczyć przenikalność elektryczną cieczy.
7. Na nieprzewodzącej nici wisi kulka o masie $m = 25 \text{ g}$. Okres drgań tego wahadła wynosi $T_1 = 1,5 \text{ s}$. Po naładowaniu kulki wahadła ładunkiem $q = 1,5 \cdot 10^{-3} \text{ C}$ okres drgań wahadła wynosi $T_2 = 1,12 \text{ s}$. Obliczyć natężenie pola elektrycznego Ziemi.
8. Płaski kondensator o pojemności $C_1 = 25 \text{ nF}$ został naładowany do napięcia $U_1 = 120 \text{ V}$, a następnie odłączony od źródła napięcia. Jaką pracę należy wykonać, aby okładki tego kondensatora rozsunąć na $n = 2$ razy większą odległość? Jak zmieni się natężenie pola elektrycznego po rozsunięciu okładek? Jakiej zmianie ulegnie energia kondensatora? Obliczenia powtórzyc przyjmując, że kondensator jest stale połączony ze źródłem napięcia.
9. Pyłek o masie $m = 1 \text{ mg}$ naładowany ładunkiem $q = 1 \cdot 10^{-8} \text{ C}$ rozpoczyna ruch w jednorodnym, poziomym polu elektrycznym o natężeniu $E = 10^3 \text{ V/m}$. Obliczyć drogę jaką przebył pyłek w czasie, gdy jego przesunięcie w kierunku poziomym $x = 1 \text{ cm}$ oraz przyspieszenie tego ruchu. W zadaniu trzeba uwzględnić również wpływ pola grawitacyjnego.
10. Pomiędzy okładki próżniowego kondensatora płaskiego, równoległe do płyt wpada elektron, wylatuje zaś pod kątem $\alpha = 45^\circ$ do pierwotnego kierunku. Wylatuje elektronu w chwili wejścia do kondensatora. Natężenie pola wewnątrz kondensatora wynosi $E = 5 \cdot 10^3 \text{ V/m}$. Długość okładek kondensatora $L = 0,05 \text{ m}$. Pola grawitacyjnego nie uwzględniać.
11. W dwóch równoległych, nieskończenie długich przewodnikach, odległych od siebie o 2 m , płyną prądy o wartościach równych odpowiednio: $I_1 = 1 \text{ A}$ i $I_2 = 4 \text{ A}$. W jakiej odległości od przewodnika z mniejszym prądem znajduje się punkt, w którym natężenie pola magnetycznego

ma wartość zero, jeżeli prądy w przewodnikach płyną: a) w tych samych kierunkach, b) w przeciwnych kierunkach?

12. Korzystając z prawa Gaussa wyznacz natężenie pola elektrycznego w odległości r od nieskończonego długiego walca o promieniu R , naładowanego jednorodnie w całej swej objętości z gęstością ładunku ρ .
13. Wyznaczyć natężenie pola elektrostatycznego w różnych odległościach od środka kuli, którego źródłem jest kula o promieniu R wypełniona ładunkiem ze stałą gęstością objętościową ρ . Ładunek znajduje się w próżni. Rozpatrzyć wszystkie przypadki i narysować wykres $E(r)$.
14. W polu magnetycznym o indukcji B porusza się proton o masie m_p po torze kołowym o promieniu r . Zakładamy, że proton porusza się tylko pod wpływem pola magnetycznego. Oblicz okres T obiegu protonu.
15. Dwie cząstki: elektron i cząstka α poruszają się po okręgach w tym samym polu magnetycznym. Obliczyć stosunek promieni tych okręgów, jeżeli: a) pędy cząstek są takie same, b) energie kinetyczne cząstek są takie same. Założyć, że prędkość cząstek $v \ll c$, gdzie c – prędkość światła.
16. Prostoliniowy przewodnik o długości $l = 1$ m porusza się w polu magnetycznym w kierunku prostopadłym do linii sił pola. Sam przewodnik tworzy z liniami sił także kąt prosty. Obliczyć siłę Lorentza F_L , jaką pole magnetyczne działa na swobodny elektron w przewodniku, jeżeli wiadomo, że na jego końcach w czasie ruchu powstaje napięcie $U = 3 \cdot 10^{-5}$ V